

Hodnocení diplomantky v letním semestru akademického roku 2019/20:

Eliška Havlíková

Neboj

Elišku považujeme za talentovanou konceptuální umělkyni, pohybující se mezi médii filmu, videa a textu, přičemž textová složka její práce je velmi výrazná. Ve své video tvorbě se zaměřuje na narativ, vazbu textu a obrazu, se kterou experimentuje a propojuje obě složky netypickým způsobem, pohrává si s divákovou fantazií, schopností skládat z jednotlivých informací celky.

Dle slov kurátorky Eliščiny výstavy *Hungry for more* v Colloredo-Mansfeldském paláci, Jitky Hlaváčkové: „Autorka využívá filmové i reklamní strategie, rafinovaně kombinuje a střihá obraz, text i zvuk; střídá osobní výpověď se zcizujícím cynismem a sugestivně manipuluje i s naším, možná falešně kultivovaným, obrazem sebe sama.“ V této výstavě používala pro sebe tak typický šíravý humor – „lidské maso s bramborem, neloupaným, tak to teď frčí“ - v kombinaci s citlivou osobní až naivní výpovědí, pohrávala si s divákovou schopností vnímat celek, tvořit souvislosti, manipulovat celkový obraz ad absurdum. Video z této výstavy je v současnosti prezentované v rámci kolektivní výstavy *Colour Eating* v galerii Display.

Eliška práci s videem postupně transformovala a začala si pohrávat s knižní formou – realizovala haptickou knihu/objekt, v níž využívá techniky hmatového fetišismu, jako v knížkách pro mimina. Vznikla maketa knihy, skrze kterou hovořila o zkušenostech dívek s Venušinými kuličkami. Humor je zde vnímán i jako forma násilí a manipulace, lechtání, které rozesmává až na hranici bolesti. Formálně je text spíše redukován do krátkých sdělení a vět.

V práci Elišky je patrný vliv předchozí vedoucí Ateliéru nových médií 2, Anny Daučíkové. Určitá preciznost, strategie, odstup, mnohovýznamovost, důraz na nepřímou tělesnost a hloubka. Poučená práce s kontextem umění postmoderny, konceptualismu.

V autorčině diplomové práci jde zdánlivě o knihu. Alespoň se to tváří jako kniha, časopis, magazín. Přitom jde o konceptuální objekt a osobní zpověď. S radikální upřímností se autorka pouští do dlouhého detektivního pátrání. Prvotní motivace zpracovat vlastní

zkušenost se mění v nutkání zjistit pravdu, dozvědět se něco sama o sobě a o tom, jak fungují vztahy, o komunikaci, o duševním zdraví. Autorka se vyrovnává se soukromým dramatem ztráty vztahu, ztráty jistoty o realitě, určitým druhem satori.¹ U Elišky byl oním triggerem intimní vztah, láska k ženě s nejasným duševním onemocněním. Ženě, která má sklony manipulovat realitou o sobě, mlží, podává neucelené nepravdivé informace, které si odporují, slibuje věci, které není schopná ani ochotná naplnit.

Rozpad vztahu nastal náhle ve chvíli, kdy se měl romantický sen začít naplňovat, Eliška se ocitla v patové situaci, čekajíc na milovanou, zjistila, že něco nehraje.

V konceptuálně zdánlivě střízlivém díle se stává stalkerkou vlastního života. Stopování osoby a jejího otisku ve světě. Skoro se občas zdá, že hlavní postava neexistuje, že je fiktivní.

Autorčiny výpovědi o společných chvílích mají ráz policejního zápisu, suchý situační popis je proložen přepisem zpráv konverzací, kde se mísí každodenní nezáživná realita s postupným upevňováním vztahu mezi dvěma ženami. Zdánlivě zbytečně dlouhé a nudné konverzace mají svoje nezastupitelné místo.

Eliška pátrá po momentech, kde docházelo ke zlomu ve vztahu, která zpráva je napsaná pozdě, či nepečlivě, hledá, kdy ji partnerka přestala milovat/začala obelhávat, či milovala-li ji vlastně vůbec? Přepisy textových zpráv jsou uvedeny i s chybami a časovými údaji, abychom nabyli dojmu, že společně s autorkou znovu a znovu konverzace pročítáme ve snaze najít vodítko ke ztracené skutečnosti. Dozvídáme se toho příliš mnoho, jako bychom projížděli Elišce messenger.

Text končí ve chvíli, kdy se autorka dostává do patové situace, na hranu reality.

S přítelkyní se mají nastěhovat do společného pronájmu, Eliška zaplatila kauci na nájem a přestěhovala se, čeká na partnerku, která nepřijíždí, zavolá její spolubydlící a ta ani netuší, že ony dvě jsou spolu stále ve vztahu, natož, že by se její kamarádka stěhovala.

Celý děj příběhu se odehrává kolem kadeřnictví, určeného pro queer osoby. Barber shop je osudným místem, kde se všechny protagonistky příběhu setkaly i prostorem, kde probíhá obhajoba Eliščiny diplomové práce.

¹ Satori je stav osvícení, kdy se člověku rozpojí realita, vazby mezi jednotlivými událostmi si neodpovídají a vznikne mezera, která zapříčiní, že se mysl člověka se svými navyklymi obrannými mechanismy na okamžik zastaví. Realita takto vnímaná má sílu nebinárního nazření skutečnosti a bývá pro smrtelníka či smrtelnicu děsivá.

Textová část vhodně doplňuje práci samotnou a vysvětluje motivace autorky, její způsob uvažování nad strukturou a formou textu knihy i výsledného objektu a napomáhá čtení celého příběhu.

Eliška se v rámci neúnosné situace rozhodla, že nastalou skutečnost zpracuje pomocí tvorby, vzala do ruky svoje umění jako zbraň proti šílenství, kreativní schopnost interpretace, manipulace s realitou. V momentě čtení příběhu v prostoru kadeřnictví, jakož i adjustace knihy do formy lifestilového magazínu pohozeného pro momenty četby čekajících zákazníků, se utváří určitá situační smyčka, která napravuje minulost. Performativně opravuje situace pomocí pomyslného znovuprožití. Jedná se tedy o psychomagickou techniku².

Eliščina kniha není kniha, je to konceptuální dílo, prostředek vyrovnání se s tíživou životní situací. Umění je způsob, jak interpretovat skutečnost, vtisknout jí vlastního logiku. Eliščinu práci považujeme za velmi soustředěnou, experimentální a svým způsobem objevnou.

Hodnotíme výborně

² Techniku psychomagie vymyslel Alejandro Jodorowsky, jako prostředek ovlivnění reality pomocí specifických činů, které odporují logice běžného života a tím nastavují zrcadlo zažitým normám a korigují tak životní situace.